

Till
Stockholms Arbetarkommun

FÖRSLAG

Program "Jämlikhet mot rasism"

I Bromma har vi haft en diskussion något i linje med nedanstående, men inte fullt ut.

Socialdemokratiens viktigaste ord är **jämlikhet**. Rasism är ett redskap **mot** jämlikhet. Ojämlikhet föder rasism. Ideologi för jämlikhet och förverkligad jämlikhet förhindrar rasism. En politiskt tydligare programtitel vore därför "**Jämlikhet mot rasism**" helt kort.

Jag föreslår, att programmets titel blir "Jämlikhet mot rasism".

"Alla män måste erkänna att de föraktar kvinnor", skriver Ann Heberlein i Dn 18 mars. Med den logiken kan man säga, att alla Djurgårdare hatar Bajen, alla kristna föraktar buddister, alla tjänstemän hatar arbetare och kapitalister, och så vidare. **Alla hatar** och föraktar alla, tror tydligen Ann Heberlein och Oivvio Polite, för vilken alla är rasister.

Att starta med ett sådant citat i ett program mot rasism ger **inte** en socialdemokratisk framtoning. Det ger snarare intryck av en kommunistisk eller religiös längtan efter den rena, goda människan. Socialdemokrati bör i stället vara tvärtom. Citatet från Polite innehåller naturligtvis en hel del visdom, men det ger här helt fel signal.

Människan har en genuppfattning, som tillåter honom att vara **såväl gästfri som främlingsfientlig**. Mellanmänniska förhållanden kan förstöra det ena eller det andra. Att serber, bosnier och kroater slutade prata serbo-kroatiska och började hata och döda varandra berodde på en olycklig **samhällsförändring**. En socialdemokratisk demokratisering av Jugoslavien borde ha lett till ett helt annat resultat.

Inledningen (sidorna 2-5) har **fel tyngdpunkt** för att vara i ett socialdemokratiskt program. En mening i programförslaget lyder: "Vi har som socialdemokrater ett stort ansvar för att göra en **riktig anti-rasistisk- och klassanalys**." Men det görs inte. Det mesta i inledningen är inte fel, men det saknas konkret beskrivning av såväl historia som dagens värld. Globalt perspektiv saknas. Beskrivning av ekonomisk bakgrund saknas - kapitalismens roll, kolonialismen. Det talas om "tänkta" folkgrupper, som om de vore språkliga konstruktioner. Många bra åtgärder listas om arbete, bostad med mera. Men beskrivningen av **orsak och verkan** är fullständigt otillräcklig. En nyckelmening är: "Det krävs såväl en politik för full sysselsättning som en specifikt inriktad politik för att skapa jämlikhet ---". Men den faktiska politiken för full sysselsättning måste finnas med som första punkt därefter.

Jag föreslår, att inledningen omarbetas med betoning i linje med följande.

Rasism har motiverats på olika sätt genom århundradena. Biologiskt, religiöst eller på annat kulturellt sätt. Människans gener tillåter honom att vara såväl gästvänlig som främlingsfientlig. Även allmän okunskap kan ligga till grund för avskiljande. Vikingar kunde på färder långt västerut se troll i inuiterna. Öppenhet och nyfikenhet mot upptäcksresanden har ofta senare förbytts i en motiverad fientlighet mot ockupanter. Kolonistörer har egennyttigt betraktat infödingar som lägre stående ras. Han-kineser kan idag se tibetaner som lata och otacksamma enligt samma logik som europeiska kolonistörer förtalat asiater, afrikaner och indianer. Olika befolkningsgruppers strid om samma landyta har lett till, att motparten har setts som icke-människor. Bystrider i Jugoslavien och kampen om

Palestina har haft starka rasistiska drag. Mot motiven hos den som äger en slav väger resonemang om gener och sociala konstruktioner lätt. Den amerikanska frihetslängtan från England gick utmärkt att kombinera med ett massivt slaveri. Stammar har ofta betvingat andra stammar, och gjort sig till herrar. Hutuer och tutsier är ett fruktansvärt exempel. Den tyska folkstammens herrefolksmentalitet gick längre än de flesta, men bröt egentligen inte mönstret från europeisk tradition.

Rasism innebär avskiljande och ojämlikhet. Dagens värld präglas starkt av just detta. Ojämlikheten mellan länder och sociala skikt ökar i hela världen. Produktiviteten i den vilda kapitalismen har lyft miljarders materiella standard, men dess kriser skapar nu massfattigdom. Det finns också en strid om begränsade resurser. Den obegränsade tillväxten gör slut på oljan och förstör klimatet, vilket starkt förändrar levnadsförutsättningarna och drabbar de fattiga värst. Dessa förhållanden innebär starka spänningar mellan länder och befolkningsgrupper. Migrationstrycket ökar, den sociala tryggheten minskar. En mur runt Europa ger inte araber och afrikaner mat för dagen. De senaste decenniernas socialdemokrati har inte i de rika länderna lyckats fortsätta folkhemsbyggen. I stället för allmän jämlikhet och solidaritet växer borgerliga värderingar om individens själv tillräcklighet. Den allmänna samhällsideologin och politikens kärnbudskap är konkurrens mellan företag, länder och individer. Det betyder också konkurrens mellan grupper. Detta ger materiellt underlag för rasism. "Det finns för många araber i Frankrike", anser en viss president, när han inte kan ge sitt folk arbete nog. Samtidigt som han förbjuder åsikten, att armenierna inte skulle varit utsatta för folkmord, eftersom det passar Frankrikes motvilja mot Turkiet. "Varför ska vi ta hit invandrare, när vi inte kan ge jobb till våra unga i Skinnskatteberg", kan andra tycka. Den rasistiska ideologin blir ett sätt att motivera, det som man tror är bra för en själv. Dessutom föder rasismen motrasism och motsatt vilja till avskiljande. I Europa är muslimer, judar och romer särskilt utsatta. Men i västeuropa finns också missaktning mot östeuropeer och i norr mot sydeuropeer. Ungern slåss paradoxalt för sin rätt att bland annat särbehandla romer (vilket inte är det öppna motivet) gentemot inblandning från Eu.

Åtgärder mot rasism måste ha ett globalt perspektiv. Vi får inte acceptera, att ojämlikheten ökar och att stora grupper hamnar utanför gemenskapen av arbete och anständiga levnadsförhållanden. De begränsade naturresurserna måste delas lika mellan länder och samhällsgrupper. Kanske måste de rika till och med bromsa eller minska sin förmögenhet till förmån för gemenskap, kulturell utveckling och empatisk förmåga. "Fair trade" är viktigt för att ge arbetare fackliga rättigheter, men ingen handel är "fair" förrän en vietnamesisk arbetare får samma belöning för sitt slit som en svensk. Det är rasistiskt att anse, att en svensk är värd mer än en vietnames.

Men de globala förutsättningarna för rasism kan inte avskaffas i ett slag. Det är en nödvändig men lång process. Under tiden måste socialdemokrater i varje land klargöra för befolkningen den svåra och motsägelsefulla situation som finns, tydliggöra det globala perspektivet på lösning, förklara att rasistiska lösningar är förödande för alla parter och påskynda arbetet för jämlikhet i varje land.